

Μάθημα 11ο

Ἡ δημιουργία τῶν χερσαίων ζώων.

Ἡ θεωρία τῆς ἐξελίξεως.

Ἡδη μπαίνουμε, παιδιά, στήν ἕκτη δημιουργική ἡμέρα, τήν καί τελευταία, πού ἀναφέρεται στή δημιουργία τῶν χερσαίων ζώων καί τή δημιουργία τοῦ ἀνθρώπου. Διότι τήν ἕκτη ἡμέρα δημιουργήθηκε καί ὁ ἄνθρωπος, γιά τόν ὅποιο βέβαια ἰδιαίτερα ἀλλά καί περισσότερο θά προσπαθήσουμε νά μιλήσουμε, ἀφοῦ, τελειώνοντας τήν χριστιανική Κοσμολογία, μπαίνουμε στήν χριστιανική Ἀνθρωπολογία.

Σᾶς διαβάζω τό ἱερό κείμενο:

«Καὶ εἶπεν ὁ Θεός· ἐξαγαγέτω ἡ γῆ ψυχὴν ζῶσαν κατὰ γένος, τετράποδα καὶ ἔρπετὰ καὶ θηρία τῆς γῆς κατὰ γένος. καὶ ἐγένετο οὕτως. καὶ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὰ θηρία τῆς γῆς κατὰ γένος, καὶ τὰ κτήνη κατὰ γένος αὐτῶν καὶ πάντα τὰ ἔρπετὰ τῆς γῆς κατὰ γένος αὐτῶν. καὶ εἶδεν ὁ Θεός, ὅτι καλὰ.»¹ Καί μετὰ ἀπὸ αὐτὰ προχωρεῖ ὁ Θεὸς στή δημιουργία τοῦ ἀνθρώπου.

Βλέπουμε λοιπόν ἐδῶ τόν Θεό νά ἔρχεται σέ μία καινούργια δημιουργική πράξη, δίνοντας ἐντολή ὥστε

1. Γέν. 1, 24-25.

ἡ γῆ νά βγάλει «*ψυχὴν ζῶσαν κατὰ γένος*», πού νά ἀποτελεῖται ἀπό τετράποδα, ἀπό ἔρπετά καί θηρία.

Βέβαια, ἐπειδὴ πάντοτε εἶναι δημώδης ἡ ἔκθεση τῶν ὅσων περιγράφει ὁ ἱερός συγγραφέας, γι' αὐτόν τόν λόγο ἐξηγοῦμε τὰ ἐξῆς. Τὰ τετράποδα εἶναι τὰ οἰκιακά ζῶα· τὰ θηρία δέν εἶναι μόνο τὰ θηρία τῆς ζούγκλας ἢ τοῦ δάσους, ἀλλά ἀπλῶς ἐκεῖνα πού δέν εἶναι οἰκιακά· καί τὰ ἔρπετά εἶναι τὰ γνωστά μας ἔρπετά, δηλαδή ἐκεῖνα πού δέν ἔχουν πόδια, εἴτε ἔχουν μικρά πόδια καί δίνεται ἡ ἐντύπωση ὅτι ἔρπουν ἐπάνω στή γῆ. Ἐνα φίδι πραγματικά ἔρπει πάνω στή γῆ. Μία σαύρα ὅμως, ἡ ἓνας κροκόδειλος, πού καί αὐτός στήν πραγματικότητα εἶναι μία μεγάλη σαύρα, δέν εἶναι σάν τό φίδι· ἔχει πόδια, ἔχει τέσσερα πόδια· ἀλλά ἐπειδὴ εἶναι πολύ χαμηλά τὰ πόδια του, γι' αὐτό δίνει τήν ἐντύπωση ὅτι ἔρπει ἐπάνω στή γῆ.

Συνεπῶς ἔχουμε ἐδῶ τρεῖς κατηγορίες: τὰ οἰκιακά ζῶα, δηλαδή τὰ ἐξημερωμένα, τὰ μὴ ἐξημερωμένα ζῶα καί τὰ ἔρπετά, τὰ ὁποῖα βεβαίως δέν ἐξημερώνονται· ὅπως καί τὰ ψάρια δέν ἐξημερώνονται, εἶναι γνωστό.

Ἔτσι λοιπόν κλείνει τό ζωικό βασίλειο, τήν ἕκτη ἡμέρα, μέ τή δημιουργία τῶν ζώων.

Δέν θά ἤθελα βέβαια νά μείνω πολύ στό σημεῖο τῆς δημιουργίας τῶν ζώων, ὅπως ἔκανα τήν περασμένη φορά, πού σᾶς εἶπα πάρα πολύ γρήγορα κάτι ἀπό τή ζωὴ τῶν ἐντόμων καί τῶν πτηνῶν, γιὰ τή μέλισσα καί τὰ λοιπά. Ἄν ἔπρεπε νά μιμηθῶ τόν μέγα Βασίλειο στήν ἔκθεση τῆς *Ἑξαήμερου* του, νά διηγοῦμαι δηλαδή διάφορα περιστατικά ἀπό τό ζωικό βασίλειο, θά ἔπρεπε σ' ἀλήθεια νά καθόμαστε ἐδῶ ὥρες τῶν ὥρῶν καί νά περιγράψουμε τὰ ζῶα.

Εἶναι τόσο μεγαλειώδης ἡ κατασκευή τους, ἔχουν τόσο θαυμαστές ἰκανότητες καί ἡ ζωή τους εἶναι τόσο καταπληκτική, ὥστε πραγματικά θά ἦταν εὐτύχημα ἂν ἀγαπήσετε νά μελετᾶτε καί νά διαβάσετε, ἐκτός ἀπό τά σχολικά σας βιβλία, τή ζωή τῆς φύσεως, γενικά, τῶν φυτῶν καί τῶν ζώων, ἐρπετῶν, τετραπόδων, πτηνῶν, ἐντόμων, ψαριῶν καί λοιπά. Νά τό ἀγαπᾶτε αὐτό.

Μή σᾶς ἀρέσει νά διαβάσετε ἄλλα βιβλία, ἐκεῖνα πού καταστρέφουν καί φθείρουν τήν ψυχή, ἰδίως τή νεανική. Ἀγαπᾶτε νά διαβάσετε βιβλία πού θά σᾶς βοηθήσουν, θά σᾶς δώσουν πολλές γνώσεις, θά σᾶς κάνουν νά προσεγγίζετε πιό πολύ τή φύση, νά θαυμάζετε τόν Θεό, τή σοφία Του, τήν ἀγάπη Του. Ἔτσι, μ' αὐτόν τόν τρόπο, θά καλλιεργεῖται ἡ ψυχή σας, τό συναίσθημά σας, ὁ νοῦς σας, ἡ παρατηρητικότητα σας. Ὅλα αὐτά εἶναι πολύ σπουδαῖα στοιχεῖα, καί σᾶς τά συνιστῶ.

Δέν θά μείνω λοιπόν σ' αὐτά, γιατί πραγματικά θά ἀργήσουμε· ἔχουμε πάρα πολλά θέματα νά ἀναλύσουμε, καί δέν πρέπει νά μείνουμε περισσότερο. Ὅμως, ἀναφερόμενοι στήν ἔκτη δημιουργική ἡμέρα, τῆς δημιουργίας τῶν χερσαίων ζώων, θά ἤθελα νά μείνω μόνο σέ ἓνα σημεῖο.

Ὅταν διάβαζα τό ἱερό κείμενο, προσέξατε ἴσως ὅτι τόνιζα μέ τή φωνή μου τήν ἔκφραση «κατά γένος». Αὐτήν τήν ἔκφραση, ὁ ἱερός συγγραφέας, ὁ Μωυσῆς, πού μιλάει γιά τή δημιουργία τῶν χερσαίων ζώων, τήν ἐπαναλαμβάνει πέντε φορές, μέσα σέ τρεῖς γραμμές! Πέντε φορές!... Τί σημαίνει αὐτό;

Ἄς μοῦ ἐπιτραπεῖ νά πῶ ὅτι σάν νά γνώριζε ὁ Μωυσῆς τί θά γινόταν κάποτε στούς ἀνθρώπους καί τί

θεωρίες θά επικρατούσαν, καί κατά κάποιον τρόπο διασφαλίζει στό ιερό κείμενο τήν ἀπάντηση γιά ἐκεῖνα πού θά λέγονταν κάποτε ἀπό τούς ἀνθρώπους. Τούς δίνει λοιπόν μία ἀποστομωτική ἀπάντηση, πώς ἐκεῖνα πού ἰσχυρίζονται καί ἔχουν ὡς θεωρίες δέν εἶναι σωστά. Μέ καταλάβετε τί θέλω νά πῶ· ἐννοῶ τή θεωρία τῆς ἐξελίξεως!

Αὕτη εἶναι μία θεωρία πού ξεπέρασε στή διατύπωσή της τά ἑκατό χρόνια, ὅπως θά δοῦμε στή συνέχεια, καί πού τήν ἀπάντηση τήν παίρνει ἤδη ἀπό τόν λόγο τοῦ Θεοῦ, παρότι μοιάζει ὅτι κάτι θά ἔλεγε γι' αὐτήν ἡ Ἁγία Γραφή. Αὐτό τό «κατά γένος» εἶναι ἡ ἀπάντηση· ὅτι δηλαδή δέν ἔχουμε ἐξέλιξη ὅπως τήν ἀντιλαμβάνονται οἱ ἐξελικτικοί, γιατί ὁ Θεός δημιουργεῖ τά γένη.²

2. Στόν ἀντίποδα τῆς θεωρίας τῆς ἐξελίξεως βρίσκονται κάποιες ἄλλες θεωρίες, ὅπως ἡ θεωρία τοῦ *εὐφυοῦς σχεδιασμοῦ* καί τῆς *θεϊστικῆς ἐξελίξεως* ἢ *ἐξελικτικῆς δημιουργίας*. Σύμφωνα μέ τήν πρώτη θεωρία, εὐφυεῖς αἰτίες εἶναι ἀπαραίτητες γιά νά ἐξηγήσουν τήν περίπλοκη καί πλούσια σέ πληροφορίες δομή τῆς βιολογίας, σέ σύγκριση μέ μία διαδικασία πού βασίζεται σέ τυχαῖα συμβάντα, ὅπως ἡ φυσική ἐπιλογή. Τρία βασικά ἐπιχειρήματα ὑπάρχουν στή θεωρία τοῦ εὐφυοῦς σχεδιασμοῦ: ἡ *ἀμείωτη πολυπλοκότητα*, ἡ *λεπτομερὴς πολυπλοκότητα* καί ἡ *ἀνθρωπική ἀρχή*. Ἡ *θεϊστικὴ ἐξέλιξη* ἀποτελεῖ μία προσπάθεια νά *συμφιλιωθεῖ* ἡ θεωρία τοῦ Δαρβίνου μέ τήν χριστιανικὴ πίστι. Ἀποδέχεται τή θεωρία τῆς ἐξελίξεως ὡς τήν διαδικασία μέ τήν ὁποία "ὁ Θεός ἐκπληρώνει τόν σκοπὸ Του", ἀλλὰ στή θέση τοῦ τυχαίου αἰτίου τοποθετεῖ τόν Θεό. Σύμφωνα μέ τούς ὑποστηρικτές τῆς *θεϊστικῆς ἐξελίξεως*, ὑπάρχει κοινὴ καταγωγή ὅλων τῶν εἰδῶν, καί ὁ ἄνθρωπος εἶναι προῖόν αὐτῆς τῆς διαδικασίας, ἔχοντας κοινὸ πρόγονο μέ κάποια ζῶα.

Καί ἐπειδή ἡ θεωρία αὐτή, ὅπως μέ πληροφορήσε κάποιος, εἶναι γραμμένη στό σχολικό ἐγχειρίδιο τῆς Βιολογίας σας, δέν θά ἤθελα νά μείνω πολύ, γιατί ὑποθέτω ὅτι τή γνωρίζετε. Ὅπως ἐπίσης δέν θά ἤθελα νά μείνω, κι ἂν ἀκόμη δέν ἦταν γραμμένη στό ἐγχειρίδιο, γιατί οὐσιαστικά ἡ θεωρία αὐτή εἶναι ξεπερασμένη, παρότι μοιάζει νά εἶναι στό προσκήνιο.

Ἔτσι, εἰλικρινά, θά μοῦ ἦταν βαρετό νά ἀναφέρομαι σέ πράγματα πού οὐσιαστικά ξεπεράστηκαν πιά, ἀλλά παρά ταῦτα ἐξακολουθοῦν νά συζητιοῦνται ἀπό τούς ἀνθρώπους καί κάνουν ζημιά. Γι' αὐτό, κατανικῶντας τή δυσκολία μου αὐτή, θά ἀναφερθῶ στή θεωρία αὐτή μόνο καί μόνο γιά νά σᾶς προφυλάξω ἀπό τό νά δεχθεῖτε πράγματα πού μπορεῖ νά σᾶς ὀδηγήσουν σέ καταστάσεις πού οὔτε θά τό φανταζόσαστε ποτέ.

Ὅταν λέμε *θεωρία τῆς ἐξελίξεως*, τί ἐννοοῦμε;

Καταρχάς, πρέπει νά σᾶς πῶ ὅτι ἐκεῖνος πού τήν διατύπωσε εἶναι ὁ Charles Robert Darwin (1809-1882), Κάρολος Δαρβῖνος, Ἕγγλος, ὁ ὁποῖος ἔζησε τόν περασμένο αἰῶνα. Διατύπωσε τή θεωρία του σ' ἓνα βιβλίο πού τό ἐξέδωσε τό 1859, μέ τόν τίτλο *Ἡ καταγωγή τῶν εἰδῶν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς φυσικῆς ἐπιλογῆς*.

Ὁ Δαρβῖνος ἦταν ἓνας φυτοτεχνικός καί ζωοτεχνικός. Δέν ἦταν ἀκριβῶς ἐπιστήμονας, ἀλλά ἓνας τεχνικός, θά λέγαμε, στά φυτά καί τά ζῶα. Ἐκανε πολλά ταξίδια, ιδίως στή νότια Ἀμερική. Εἶχε ἓνα ἀγρόκτημα καί, καθὼς ἦταν ἀρκετά παρατηρητικός, παρακολουθοῦσε τά κουνέλια πού εἶχε στό ἀγρόκτημά του, καί ἄρχισε νά σκέπτεται μερικά πράγματα, πού βεβαίως

πάντοτε στοχάζονταν οί άνθρωποι. Δηλαδή:

“Όλη αυτή ή ποικιλία τῶν ζωντανῶν ὁργανισμῶν ἔχει κανένα σύνδεσμο μεταξύ της; Όλα αὐτά τά ζῶα πού ἔχουμε πῶς ὑπάρχουν; Ὑπάρχουν αὐτοτελῶς; ή μήπως ὑπάρχει κάποια σχέση μεταξύ τους;

Πάρτε τά θηλαστικά· βλέπουμε πῶς ἔχουν κάποια κοινά χαρακτηριστικά. Πάρτε τά πτηνά· ἔχουν καί αὐτά κοινά χαρακτηριστικά. Ἀλλά καί τά ψάρια μεταξύ τους ὁμοίως. Όλα τά θηλαστικά ἔχουν τρίχωμα, ὅλα τά πτηνά ἔχουν πτέρωμα, ἐνῶ τά ψάρια λέπια. Ἀκόμα, βλέπουμε τά θηλαστικά νά γεννοῦν πλήρως ἀνεπτυγμένα μικρά, ἐνῶ τά ψάρια νά γεννοῦν αὐγά.

Βέβαια, θά μοῦ πεῖτε, ἔχουμε τή φώκια, τό δελφίνι καί τή φάλαινα, πού ζοῦν στή θάλασσα, ἀλλά δέν γεννοῦν αὐγά. Αὐτά ὅμως εἶναι κήτη· δέν εἶναι ψάρια. Δέν ξέρω ἂν ἔχετε ὑπόψη σας, αὐτά γεννοῦν νεογνά, ζωντανά.

Ἡ φώκια, γιά παράδειγμα, βγαίνει καί στήν ξηρά, λιάζεται... Δέν εἶναι δηλαδή ψάρι ή φώκια. Ἔχει βέβαια μιά οὐρά καί περύγια, γιατί πρέπει νά κολυμπάει, ἀφοῦ τό περισσότερο μέρος τῆς ζωῆς της τό ἔχει μέσα στό νερό· ἀλλά βγαίνει καί ἔξω. Δέν ἔχει βράγχια· ἔχει πνεύμονες· εἶναι θηλαστικό, γεννάει ζωντανά. Ἡ φάλαινα τό ἴδιο. Ἡ φάλαινα ἔχει τή δυνατότητα νά κρατάει πολύ ἀέρα μέσα στούς πνεύμονές της καί νά μένει ἀρκετή ὥρα κάτω ἀπό τό νερό. Κατόπιν ὁμως, ὅταν τελειώσει αὐτός ὁ ἀέρας, βγαίνει στήν ἐπιφάνεια καί ἀναπνέει, γιατί δέν διαθέτει βράγχια, ὅπως διαθέτει ἓνα ψάρι.

Ὁ βάτραχος, πού εἶναι ἀμφίβιο, ἔχει καί βράγχια, ἔχει καί πνεύμονες· μπορεῖ νά ζεῖ ἐξίσου καλά καί μέσα στό νερό καί στόν ἀτμοσφαιρικό ἀέρα.³

Ἐκτός ἀπ' αὐτές τίς ἐξαιρέσεις, οἱ ὁποῖες βεβαίως στάθηκαν ἄξιες παρατηρήσεως –θά τό δοῦμε λίγο πιό κάτω γιατί– τά ζῶα μποροῦν νά καταταχθοῦν ἀνάλογα μέ τά γενικά χαρακτηριστικά τους. Τά θηλαστικά λοιπόν ἔχουν ὁμοιότητες μεταξὺ τους, ἀλλά ἔχουν καί διαφορές. Βασικά οἱ ὁμοιότητες εἶναι περισσότερες ἀπό τίς ἀνομοιότητες στήν κάθε κατηγορία. Μεταξὺ τους ὁμως ὑπάρχει καμμία σχέση;

Βέβαια ὁ Δαρβῖνος δέν ἔφθασε στό σημεῖο νά πεῖ ὅτι ἡ γάτα, ὁ σκύλος, τό πρόβατο, ἡ κατσίκια, ἡ ἀγελάδα, πού εἶναι θηλαστικά, ἔχουν τρίχωμα καί γεννοῦν μικρά καί τά θηλάζουν, ὅτι ἔχουν σχέση μέ τόν ἄνθρωπο. Ἡ ἀγελάδα μάλιστα ἐγκυμονεῖ ἑννέα μῆνες· ἔχει ἄραγε ἡ ἀγελάδα καμμία σχέση μέ τή γυναίκα, πού ἐγκυμονεῖ κι αὐτή ἑννέα μῆνες; Δηλαδή τό θηλαστικό τό ζῶο ἔχει σχέση μέ τόν ἄνθρωπο; Καί ὁ ἄνθρωπος ἔχει τρίχωμα, ὅπως ἔχει καί τό θηλαστικό· ἔχουμε ὁμως καμμία σχέση; Ἔχουμε καί δύο μάτια, ὅπως κι αὐτά· ἔχουμε δύο αὐτιά, μία μύτη, ἔχουμε ἓνα στόμα, ἔχουμε ἓνα κεφάλι. Αὐτά εἶναι γενικά χαρακτηριστικά, πού μᾶς κάνουν νά μοιάζουμε πάρα πολύ μεταξὺ μας. Ἔχουμε λοιπόν κάποια σχέση; Αὐτό τό ἐρώτημα πάντοτε ἀπασχολοῦσε τούς ἄνθρώπους.

3. Στά ἀμφίβια τά ἀναπνευστικά ὄργανα ποικίλλουν, ἀνάλογα μέ τό στάδιο ἀναπτύξεώς τους. Ὁ βάτραχος π.χ. στό στάδιο τοῦ γυρίνου χρησιμοποιεῖ γιά τήν ἀναπνοή του βράγχια, ἐνῶ ὁ ὥριμος βάτραχος ἀεροφοροῦς σάκκους, δηλαδή ὑποτυπώδεις πνεύμονες.

Ὁ Δαρβῖνος λοιπόν ἄρχισε νά κάνει μία κατάταξη τῶν πραγμάτων καί νά προσπαθεῖ νά βρεῖ μιάν ἄκρη γιά νά ἀπαντήσῃ στό θέμα αὐτό.

Προσέξτε· πρὶν προχωρήσω, θά ἤθελα νά σᾶς πῶ ὅτι δέν θά σᾶς κάνω πλήρη ἀνάλυση τῆς θεωρίας τῆς ἐξελίξεως. Λίγα πραγματάκια θά πῶ μόνο, γιά νά ἔχετε μιὰ εἰκόνα· δέν θά πῶ πάρα πολλά πράγματα.

Παρατήρησε λοιπόν ὁ Δαρβῖνος ὅτι μέσα στή φύση, ἀνάμεσα στά ζῶα, ὑπάρχει ἓνας ἀγώνας ὑπάρξεως. Ὡς ζωοτέχνης, ὁ ἄνθρωπος αὐτός εἶχε ἐκτροφεῖο κουνελιῶν στό κτῆμα του, ὅπως εἶπαμε. Παρατήρησε λοιπόν (καί τό παρατηροῦμε καί ἐμεῖς αὐτό· συνέπεσε κάποτε νά ἔχουμε κουνέλια, καί τό παρατηροῦσα καί ἐγώ αὐτό ὅταν ἦμουν μικρός) ὅτι μιὰ κουνέλα μπορεῖ νά γεννήσῃ δέκα κουνελάκια. Τά κουνελάκια αὐτά δέν ἔχουν ὅλα τήν ἴδια σωματική κατασκευή. Δηλαδή ὅλα κουνελάκια εἶναι· ὅμως τό ἓνα μπορεῖ νά εἶναι πιό δυναμωμένο, ἐνῶ τό ἄλλο πιό ἀσθενικό. Ὅπως καί στά παιδιά πού γεννᾷ μιὰ γυναίκα, βλέπουμε ὅτι ὅλα τά παιδιά τῆς δέν ἔχουν τήν ἴδια ὑγεία καί τήν ἴδια δύναμη. Αὐτά τά δέκα κουνελάκια λοιπόν πού γεννᾷ μιὰ κουνέλα διαθέτουν μιὰ ἄλφα, βῆτα, γάμα, δέλτα ζωτικότητα καί ἐνεργητικότητα.

Ἄν ὑποτεθεῖ ὅτι ἡ κουνέλα διαθέτει ὀκτώ μαστούς –δέν λέω πόσους μαστούς ἔχει ἡ κουνέλα· παράδειγμα λέω τώρα– καί τά κουνελάκια εἶναι δέκα, τότε δύο ἀπ' αὐτά μένουν χωρίς νά θηλάσουν. Αὐτά κατ' ἀνάγκην θά εἶναι τά πιό ἀσθενικά, ἀφοῦ δέν θά ἔχουν τή δύναμη νά τρέξουν νά θηλάσουν πρῶτα. Τά ἄλλα ὅμως θά ἔχουν τή δύναμη νά πᾶνε νά ὀρμήσουν στούς μαστούς

τῆς μάνας τους ν' ἀρχίσουν νά θηλάζουν. Θά πρέπει αὐτά τά δύο πού θά μείνουν ἀπ' ἔξω νά πᾶνε νά ἐκτοπίσουν ἀντίστοιχα ἄλλα δύο, γιά νά θηλάσουν αὐτά. Ἐκεῖνα τά ὁποῖα ἐκτοπίστηκαν, μέ τήν ὄρεξη πού διαθέτουν, θά πᾶνε μέ τή σειρά τους τώρα νά ἐκτοπίσουν κάποια ἄλλα. Ἔτσι λοιπόν γίνεται ἕνας πραγματικός ἀγώνας γιά τόν θηλασμό τους.

Καί στή γάτα θά τό ἔχετε δεῖ αὐτό. Ἐάν ἡ γάτα, γιά παράδειγμα, γεννήσει πέντε γατάκια, κι ἔχει μόνο τέσσερις μαστούς, περισσεύει ἕνα γατάκι. Αὐτό τί θά κάνει; θά προσπαθεῖ νά τρυπώνει γιά νά θηλάσει.

Ἔτσι λοιπόν, ἀφοῦ αὐτά τά δύο κουνελάκια πού πάντα μένουν τελευταῖα εἶναι ἀσθενικότερα, ὅπως εἴπαμε, θά παραμερίζονται διαρκῶς ἀπό τά ζωτικότερα. Καί τότε, σιγά-σιγά, θά ἀρχίσουν νά ἀδυνατίζουν, δέν θά μπορέσουν ποτέ νά μεγαλώσουν, καί κάποια φορὰ θά ψοφήσουν.

Αὐτό τό παρατήρησε ὁ Δαρβῖνος. Σκέφτηκε ὅμως, ὅπως κάθε καλός ζωτέχνης, νά τό προλάβει αὐτό πιό μπροστά, καί νά πεῖ: *Ἡ κουνέλα μου γέννησε δέκα κουνελάκια, ἀλλά ἔχει ὀκτώ μαστούς. Τί θά κάνω; Θά πάρω ἐγώ τά δύο κουνελάκια, τά πιό ἀδύναμα, τά ὁποῖα ἐγώ θά ἐπιλέξω, καί ἀφοῦ εἶναι ἄχρηστα θά τά πετάξω.* Προσέξτε τί λέξη εἶπα: *θά τά ἐπιλέξω, θά κάνω ἐπιλογή.*

Θυμᾶμαι, κάποτε εἶχαν φέρει στό μοναστήρι καμμιὰ διακοσαριά πουλάκια, κλωσσοπουλάκια, μιᾶς-δύο ἡμερῶν, πού τά βρῆκε κάποιος στόν δρόμο, μέσα σέ κάτι κουτιά. Τά εἶχαν πετάξει πραγματικά. Τά ἔφεραν ἐπάνω, καί εἶπα: *πώ-πώ, πουλιά!...* Μπορεῖ βέβαια νά

εἶχε γίνει καί ἐπιλογή· ἴσως αὐτά νά ἦταν κοκόρια, δέν ξέρω, ὅ,τι θέλετε πείτε. Τό θέμα εἶναι, παιδιά, ὅτι δέν ἔζησε οὔτε ἓνα· ψόφησαν ὅλα! Οὔτε ἓνα δέν ἔζησε!... Ξέρετε γιατί; Ἐκαναν τήν τεχνητή ἐπιλογή ἐκεῖ, γνωρίζοντας ὅτι αὐτά δέν θά ζήσουν. Τά ξεχώρισαν, τά ἔβγαλαν, γιά νά μήν ἔχουν καί ζημιά στήν τροφή, ὥστε νά ζήσουν ἐκεῖνα μόνο πού ἦταν γερά. Αὐτή εἶναι μία τεχνητή ἐπιλογή.

Εἶπε λοιπόν ὁ Δαρβῖνος ὅτι αὐτό πού κάνω ἐγώ, τήν τεχνητή ἐπιλογή, μπορεῖ νά τό κάνει ἡ ἴδια ἡ φύση· αὐτό λέγεται *φυσική ἐπιλογή*. Αὐτή ἡ φυσική ἐπιλογή γίνεται μέ τόν ἀγώνα περί ὑπάρξεως, πού εἶναι ἓνας ἀγώνας γιά νά ζήσει κανείς, νά ὑπάρξει. Στόν ἀγώνα αὐτόν τῆς ἐπιβιώσεως πρέπει νά ἔχει κανείς χαρακτηριστικά πού νά εἶναι καλύτερα καί τελειότερα ἀπό τόν διπλανό του, τό ἀδελφάκι του.

Ἀλλά ὅταν κάποιος ἔχει κάποια χαρακτηριστικά καλύτερα, δυνατότερα ἀπό τό ἀδελφάκι του –ἐδῶ τώρα ἔκανε τό λάθος ὁ Δαρβῖνος, γιατί δέν ἦταν ἐπιστήμονας, σᾶς εἶπα, ἀλλά ζωοτέχνης– θά μεταβιβάσει τά χαρακτηριστικά πού ἔχει στούς ἀπογόνους του. Αὐτός πού ἐπέζησε ἔχει ἀποκτήσει κάποιες δυνατότητες, πού τίς μεταβιβάζει στούς ἀπογόνους του, πού θά εἶναι βελτιωμένοι σέ σχέση μ' αὐτόν. Καί τά ἐγγόνια του θά εἶναι περισσότερο βελτιωμένα. Ἀπό βελτίωση σέ βελτίωση λοιπόν, μ' αὐτή τήν ἐπιλογή πού γίνεται ἀπό τόν ἀγώνα περί ὑπάρξεως, ἀρχίζει τό κάθε ζῶο νά ἀποκτᾷ καί κάποιες ιδιότητες πού δέν τίς εἶχε ὁ πρόγονός του καί τίς ὁποῖες κληροδοτεῖ στούς ἐπιγόνους. Καί μέ τόν τρόπο αὐτόν, εἶπε ὁ Δαρβῖνος, ἔχουμε τήν δημιουργία

νέων ειδῶν.⁴

Πολύ σύντομα σᾶς περιέγραψα τή θεωρία τῆς ἐξελιξέως, μέ ἀπλότητα, καί λιγάκι μέ ἀφέλεια... Ἀλλά μή νομίζετε· καί ἓνα ἐπιστημονικό βιβλίο νά πάρετε, ἔτσι

4. Θεμελιακή θέση τῆς ἐξελικτικῆς θεωρίας τοῦ Δαρβίνου εἶναι ὁ βραδύς ἀλλά σταθερός μετασχηματισμός τῶν ἔμβιων ὄντων, ἀπ' τὰ κατώτερα πρὸς τὰ ἀνώτερα, ἀπὸ τὴν ἀπλούστερη μορφή ὀργανισμοῦ σὲ ἄλλη πιὸ σύνθετη, καί καταληκτικά ἕως τὸν ἄνθρωπο. Θά πρέπει λοιπόν, σύμφωνα μέ τή θεωρία, νά μεσολαβεῖ μιά σειρά μικρομεταβολῶν ἀνάμεσα στό ἀρχικό εἶδος μέχρι τὴν ἐμφάνιση τοῦ ἀμέσως ἐπόμενου διάδοχου εἶδους, ἀφοῦ ὁ ἴδιος ὁ Δαρβίνος ἀποκλείει τὴν ἀπτόμη μεταβολή (ἀλματική) ἀπὸ τὸ ἓνα εἶδος στό ἄλλο (π.χ. ἀπὸ τὸ ἐρπετό στό πτηνό). Ὡστόσο, ὑπάρχουν σύγχρονοι παλαιοντολόγοι καί βιολόγοι πού ἀναγνωρίζουν τὴν ἀνάγκη ἐπαναπροσδιορισμοῦ τῆς σχέσης μεταξύ τῶν ἔμβιων ὀργανισμῶν καί τὸν μηχανισμό ἐμφάνισης νέων ειδῶν. Κύρια ἀφορμή τῶν προβληματισμῶν ἀποτελεῖ τὸ γεγονός ὅτι κατὰ τὴν Κάμβριο γεωλογικὴ περίοδο παρατηρεῖται ξαφνικὴ ἐμφάνιση πολλῶν ειδῶν, χωρὶς νά καταχωροῦνται στό ἀρχεῖο ἀπολιθωμάτων ἐνδιάμεσα στάδια. Οἱ παλαιοντολόγοι ἀναφέρονται σ' αὐτὸ τὸ γεγονός ὡς *Κάμβρια ἔκρηξη*. Ἡ ξαφνικὴ ἐμφάνιση τῶν ποικίλων μορφῶν ζωῆς, ἀλλὰ καί κάποιες σύγχρονες μελέτες τῆς μοριακῆς γενετικῆς, ἔχουν ὀδηγήσει κάποιους ἐξελικτικούς ἐρευνητές νά ἀναθεωρήσουν τὴν παραδοσιακὴ ἐκδοχὴ τῆς δαρβίνειας θεωρίας. Ἐνδεικτικὸ παράδειγμα ὁ κυτταρικός βιολόγος Στιούαρτ Νιούμαν, πού ὑποστήριξε ὅτι εἶναι ἀπαραίτητο νά βρεθεῖ μιά καινούργια ἐξελικτικὴ θεωρία, πού νά μπορεῖ νά ἐξηγήσει τὴν ξαφνικὴ ἐμφάνιση νέων μορφῶν ζωῆς. Συγκεκριμένα, εἶπε: *Πιστεύω ὅτι ὁ δαρβινικός μηχανισμός πού χρησιμοποιεῖται γιὰ νά ἐξηγήσει ὅλες τίς ἐξελικτικὲς ἀλλαγές θά ὑποβαθμιστεῖ, ἔτσι ὥστε νά θεωρεῖται ἓνας μόνο ἀπὸ τοὺς διάφορους μηχανισμούς –καί ἴσως ὄχι ὁ πιὸ σημαντικός– ὅσον ἀφορᾷ τὴν κατανόηση τῆς μακροεξέλιξης, δηλαδή τῆς ἐξέλιξης στὴν ὁποία παρατηροῦνται μεγάλες μεταβάσεις μεταξύ τῶν σωματικῶν τύπων.* (Archaeology, *The Origin of Form Was Abrupt Not Gradual*, October 11, 2008, (www.archaeology.org/online/interviews/newman.html), accessed 2/23/2009).

θά τά βρεῖτε γραμμένα, ὅπως σᾶς τά εἶπα.⁵

Ὅμως, παιδιά, θά σᾶς ἔλεγα ὅτι τό πράγμα ἔχει μία ἀφέλεια, καί αὐτό γιατί ὁ Δαρβῖνος δέν γνώριζε πολλά πράγματα. Ἐκεῖνα πού ἤδη εἶχε ἀνακαλύψει ὁ Μέντελ, δηλαδή τούς νόμους τῆς κληρονομικότητας, δέν τά γνώριζε. Δέν γνώριζε τίποτα, μά τίποτα ἀπ' ὅλα αὐτά, καί ἔβγαλε αὐτά τά χοντρικά συμπεράσματα... τά ὅποια περιττό νά σᾶς πῶ ὅτι προσβλήθηκαν, καί γιά κάποιον καιρό ἡ θεωρία του αὐτή πῆγε στήν ἄκρη.⁶

Βεβαίως ἔχουμε κι ἄλλες θεωρίες, ὅπως εἶναι τοῦ Λαμάρκ, πού θέλησε καί αὐτός νά πεῖ ὅτι τά ζῶα ἀποκτοῦν ἐπίκτητες ιδιότητες, δυνατότητες, πού ἐπιβάλλονται ἀπό τήν παρουσία τοῦ περιβάλλοντος.⁷

Δηλαδή. Ἐγώ ἔχω δύο χέρια. Μέ τό ἓνα χέρι κρατάω τό ράσο μου καί μέ τό ἄλλο μου χέρι κρατάω τήν ὀμπρέλα μου. Τό ράσο μου εἶναι ἔτσι κατασκευασμένο πού πρέπει νά τό κρατῶ, γιατί ἅμα δέν τό κρατῶ θά

5. Βλ. *Βιολογία Γ' Λυκείου*, κ.3, *Ἐξέλιξη*, ΟΕΔΒ, Ἀθήνα 2012, σσ. 119-141.

6. Ὁ Δαρβῖνος πίστευε ὅτι οἱ ἐπίκτητες ιδιότητες κληρονομοῦνται! Γιά ἓνα διάστημα, ἡ θεωρία τοῦ Δαρβίνου ἔπese σέ ἀνυποληψία μεταξύ τῶν ἐπιστημόνων· ἀλλά ἀπό τό 1950, κυρίως, ἔτυχε γενικῆς ἀποδοχῆς, καί μέ τή συνδυαστική θεωρία τῶν μεταλλάξεων, ὡς μηχανισμοῦ τῆς ἐξελίξεως καί τῆς φυσικῆς ἐπιλογῆς, πέτυχε σήμερα νά εἶναι ἡ κρατοῦσα θεωρία στή Βιολογία, γνωστή καί ὡς *συνθετική θεωρία*, ἢ *Νεοδαρβινισμός*.

7. Jean-Baptiste Pierre Antoine de Monet, Chevalier de la Marck (1744-1829), Γάλλος φυσιολόγος. Πίστευε ὅτι τά ζῶα ἀποκτοῦν νέα χαρακτηριστικά κατά τή διάρκεια τῆς ζωῆς τους, τά ὅποια στή συνέχεια κληρονομοῦνται στούς ἀπογόνους. Ἔτσι, μέ τήν πάροδο τοῦ χρόνου, συσσωρεύονται πολλές ἀλλαγές, πού ὁδηγοῦν στή δημιουργία ἐνός εἶδους διαφορετικοῦ ἀπό τό ἀρχικό.

σκουντουφλήσω. Βρέχει όμως, και κρατῶ μέ τό ἄλλο μου χέρι τήν ὀμπρέλα. Ἄν ὑποθεθεῖ ὅτι πρέπει νά ἔχω καί μιὰ τσάντα, δέν μπορῶ νά τήν κρατήσω καί αὐτήν· πρέπει νά ἔχω τρίτο χέρι. Ἐκεῖ, κάποια στιγμή, ξεφυτρώνει ἕνα τρίτο χέρι –μή γελάσετε– πού πιάνει τήν τσάντα, πού ἔχω ἀνάγκη νά τήν σηκώσω!

Αὐτό λέει ἡ θεωρία τοῦ Λαμάρκ· ὅτι ἡ ἀνάγκη δημιουργεῖ νέα ὄργανα· νέες συνθήκες, νέες καταστάσεις. Κι ὅταν γεννήσω παιδιά, αὐτά θά γεννηθοῦν μέ τρία χέρια. Σᾶς εἶπα μή γελάσετε. Νά λοιπόν τί σημαίνει ὅτι κληροδοτοῦνται οἱ ἐπίκτητες ιδιότητες.

Ἀλλά καί αὐτό, παιδιά, εἶναι πάρα πολύ ἀντιεπισημονικό· γι' αὐτό ξέπεσε καί ὁ Λαμαρκισμός, γιατί ἀπλούστατα παρατηρήθηκε ὅτι δέν εἶναι δυνατόν νά γίνεται αὐτό, παρὰ μόνο σέ πολύ περιορισμένες περιπτώσεις, καί τελικά δέν ἔχουμε μεταβίβαση ἐπίκτητων χαρακτηριστικῶν ἀπό τό ἕνα γένος στό ἄλλο γένος.

Ἀλλά γιά σταθεῖτε, παιδιά. Θά μοῦ πεῖτε ὅτι ἐδῶ τώρα ἔχουμε μιὰ θεωρία πού λέγεται *τῆς ἐξελέξεως*. Ὅταν λέμε *ἐξελέξη*, τί ἐννοοῦμε; Ἐπρεπε νά σᾶς τό πῶ ἀπό τήν ἀρχή· σᾶς τό λέω ὅμως τώρα.

Ἔχουμε δύο περιπτώσεις ἐξελέξεως. Ἡ μία περίπτωση εἶναι αὐτή πού βλέπουμε στή δημιουργία τῶν ὄντων, εἴτε στό φυτικό βασίλειο εἴτε στό ζωικό, πού πᾶμε ἀπό τά ἀτελέστερα στά τελειότερα. Ἄν ρίξουμε μιὰ ματιά στό βιβλίο τῆς Γενέσεως, στό 1ο κεφάλαιο, ὅπως τά εἶπαμε καί ἐδῶ, δέν εἶναι καθόλου δύσκολο νά τό δοῦμε· θά τό παρατηρήσουμε ἀμέσως.

Στά φυτά πρῶτα ἔχουμε τήν πόα, ἃς ποῦμε τό χορτάρι, τά ἀτελῆ φυτά, τά ἄκορμα φυτά, πού δέν ἔχουν

κορμό, δέν ἔχουν ξύλο, τά ἄξυλα. Ὑστερα ἔχουμε τά θαμνώδη. Μετά ἔχουμε τά ξυλώδη φυτά, μέ πλήρεις κορμούς, κανονικούς, σωστούς. Ἀπό τά ἀτελέστερα δηλαδή πηγαίνουμε στά τελειότερα φυτά. Στά ζῶα ἐπίσης. Πρῶτα ἔχουμε τά ψάρια, μετά ἔχουμε τά πτηνά, πού εἶναι τελειότερα ἀπό τά ψάρια, καί κατόπιν τά θηλαστικά, πού εἶναι τελειότερα ἀπό τά πτηνά. Νά λοιπόν μιᾶ ἐξέλιξη.

Ἡ πρώτη λοιπόν μορφή ἐξελίξεως εἶναι ὅτι πᾶμε ἀπό τά ἀτελέστερα ὄντα στά τελειότερα. Τό θέμα εἶναι σαφές, ὅτι στήν Ἀγία Γραφή ἀναφέρεται, φαίνεται, ἐκτίθεται αὐτή ἡ ἐξέλιξη. Φυσικά ὁ Θεός τή δημιουργεῖ, καί πάει ἀπό τά ἀτελέστερα στά τελειότερα. Αὐτή λοιπόν εἶναι ἡ πρώτη περίπτωση ἐξελίξεως.

Δέν ἐννοοῦσε ὅμως αὐτή τήν ἐξέλιξη ὁ Δαρβίνος, οὔτε ἐννοοῦν αὐτήν τήν ἐξέλιξη οἱ ἐξελικτικοί, ἀλλά πῶς μπορεῖ νά περνᾶμε προοδευτικά καί ἀνεπαίσθητα ἀπό τά ἀτελέστερα στά τελειότερα.⁸

8. Κανένα ἀπό τά περισσότερα ἀπολιθώματα, πού περιλαμβάνουν ἀσπόνδυλες μορφές ζωῆς, προερχόμενα κυρίως ἀπ' τήν καμβριακή περίοδο, δέν ἀνῆκε σέ μεταβατική μορφή. Ἀλλά καί στά λείψανα τῶν πιό ἐξελιγμένων μορφῶν ζωῆς δέν βρέθηκε καμία μεταβατική μορφή, πού νά φανερώνει μετάβαση ἀπό τά ψάρια στά ἀμφίβια (π.χ. νά δείχνει πῶς τά περὺγια ἔγιναν πόδια), ἀπό τά ἀμφίβια στά ἑρπετά, ἀπό τά ἑρπετά στά πτηνά ἢ στά θηλαστικά. Δέν βρέθηκαν μεταβατικές λοιπόν μορφές τῶν ἐπὶ μέρους ὀργάνων τοῦ εἶδους, πού νά γεφυρώνουν τό τεράστιο χάσμα μορφολογίας τοῦ ενός ἀπὸ τό ἄλλο εἶδος, τοῦ ἐπόμενου ἀπὸ τό προηγούμενο ζωϊκό εἶδος. Θά ἦταν λοιπόν παράδοξο νά εἶχαμε τέτοια μεταβατική ἐξέλιξη πού ἀπαιτεῖ, ὅπως ὑποστηρίζουν οἱ ὁπαδοί τῆς ἐξελίξεως, ἑκατομμύρια ἔτη καί προϋποθέτει ἀπειράριθμα ἐνδιάμεσα σχήματα, δίχως νά βρεθεῖ οὔτε ἓνα ἀπὸ αὐτά ἀνάμεσα

Τελικά ποιός δημιουργεῖ; ὁ Θεός; ἢ μήπως ὑπάρχει κάποιος ἄλλος παράγοντας ἔξω ἀπὸ τὸν Θεό πού δημιουργεῖ; Καί ποιός εἶναι αὐτός ὁ παράγοντας; Ὑ: ἐάν ὁ Θεός ἔκανε τὰ ψάρια, μήπως πῆρε κάποιο ψάρι καὶ τοῦ ἔβαλε φτερά καὶ τὸ ἔκανε πουλί νά πετάει;... Ὑ: ἔκανε τὰ ψάρια ὅπως εἶναι, ἀλλὰ μετὰ ἔκανε μιὰ καινούργια δημιουργική πράξη γιὰ τὰ πτηνά, πού νά μὴν ἔχει καμία σχέση μέ τὰ ψάρια; Τί ἀκριβῶς εἶναι;

Ὅ,τι καὶ νά εἶναι, παιδιά, ἡ Ἁγία Γραφή μᾶς λέει πὼς ὁ Θεός, σέ ὅλες τίς περιπτώσεις τῆς δημιουργίας, ἔφτιαξε ὅλα αὐτὰ τὰ ὄντα «κατὰ γένος», καὶ ὅτι δέν περνοῦσε ἀπὸ τὸ ἓνα γένος στοῦ ἄλλο, ἔστω καὶ ἂν ἦταν δικαίωμα Του νά τὸ κάνει· δικό Του θέμα εἶναι, δυνατός εἶναι ὁ Θεός, καὶ ὅ,τι θέλει κάνει. Ἀλλὰ βλέπουμε ὅτι ὅταν ὁ Θεός δημιουργεῖ, δέν περνάει ἀπὸ τὸ ἓνα γένος στοῦ ἄλλο.⁹

στά ἀναρίθμητα τῶν διαμορφωμένων (ὁλοκληρωμένων) εἰδῶν (ἀπολιθωμάτων) πού βρέθηκαν. Ὁ ἀριθμὸς καὶ ἡ πληρότητα τοῦ ἀρχείου τῶν ἀπολιθωμάτων δέν μποροῦν νά ἀποτελέσουν ἀποδεικτικό στοιχεῖο γιὰ τὴν σταδιακὴ μετάβαση τῶν εἰδῶν. Χαράκτηριστικά, τὸ περιοδικό *National Geographic*, στοῦ τεύχους τοῦ Νοεμβρίου 2004, μέ τίτλο *Κάνει λάθος ὁ Δαρβῖνος; (Was Darwin wrong?)* παρομοιάζει τὸ ἀρχεῖο τῶν ἀπολιθωμάτων "μέ ταινία, ἀπὸ τὴν ὁποία, σέ κάθε 1000 καρέ, τὰ 999 ἔχουν χαθεῖ"!

9. Βλ. Pierre-Paul Grasse, Γάλλος ζωολόγος, Ὑεὺ ὁ μικρούλης Θεός, 1971, σσ. 106, 110. "Α priori, ἀπὸ μᾶς ἐξαρχῆς, τὸ ἔμβιο ὃν ὑπῆρξε ἀναγκαστικά σύνθετο πράγμα, πού, ὡς ἓνα σημεῖο, ἔρχεται σέ ἀντίθεση μέ τὴν ὑποτιθέμενη βαθμιαία διαμόρφωση τῆς ζωντανῆς ὕλης πού φαντάζονται οἱ ἐξελικτικοί. Ὑπειτα δέν εἶναι καὶ τόσο σίγουρο ὅτι τὰ πολυκύτταρα ζῶα εἶναι τέκνα τῶν πρωτοζῶων. Καμμία μεταβατικὴ μορφή, παρά τίς ἐξονυχιστικὲς ἐρευνες, δέν μπόρεσε νά βρεθεῖ στοῦ ἐνδιάμεσο τῶν σημεινῶν πρωτοζῶων καὶ μεταζῶων· βαθύ χάσμα τὰ χωρίζει..."

Πρέπει νά σᾶς πῶ καί κάτι ἄκόμα. Αὐτά πού σᾶς λέω τώρα γιά τήν θεωρία τῆς ἐξελίξεως εἶναι γενικά· δέν εἶναι γιά τόν ἄνθρωπο. Γιά τήν θεωρία τῆς ἐξελίξεως σέ σχέση μέ τόν ἄνθρωπο θά μιλήσουμε ὅταν θά φθάσουμε στή δημιουργία τοῦ ἀνθρώπου.

Ἔτσι λοιπόν, παιδιά, βλέπουμε πώς ἡ θεωρία τῆς ἐξελίξεως κινεῖται μέ τή δεύτερη ἔννοια τῆς ἐξελίξεως· δηλαδή προσπαθεῖ νά δικαιολογήσει καί νά ἐρμηνεύσει τό πέρασμα ἀπό τό ἓνα ζῶο στό ἄλλο. Αὐτό λέει ἡ θεωρία τῆς ἐξελίξεως. Καί δέν μοιάζει καθόλου μέ τήν περιγραφή τῆς Γενέσεως, ὅπου ἐκτίθεται ἡ διαδοχική μετάβαση ἀπό τά ἀτελέστερα ὄντα στά τελειότερα, πάντοτε ὅμως «κατά γένος».

Βέβαια ὑπάρχει καί ἡ θεωρία τῶν μεταλλαγῶν, τοῦ Ντέ Βρίς.¹⁰ Τί νά σᾶς πῶ ὅμως γιά ὅλα αὐτά... Εἶναι πάρα πολλά, ἀλλά σᾶς εἶπα ὅτι δέν θά ἤθελα νά ἐπεκταθῶ. Μόνο σᾶς λέω ὅτι ὑπῆρξε καί ἡ ἀντίθετη θεωρία, πού τήν ὑποστήριξε κάποιος Πῶλ Μπύχνερ.

10. Hugo De Vries (1848-1935) ἐπιφανής Ὁλλανδός βοτανολόγος καί βιολόγος, στόν ὁποῖο ἀποδίδεται ἡ ἀρχική ἀναγνώριση τῆς θεωρίας τοῦ Μέντελ γιά τήν κληρονομικότητα. Κατά τόν Ντέ Βρίς, ἡ θεωρία τοῦ Δαρβίνου περί τῆς γενέσεως τῶν εἰδῶν εἶναι ἀσθενής, ἐπειδή μπορεῖ νά ἐξηγηθεῖ μόνο μέ τήν ἀντίληψη περί βαθμιαίων ἀλλαγῶν. Ἡ φυσική ἐπιλογή, ὑποστήριξε, καθορίζει ὄχι τή γένεση τῶν εἰδῶν ἀλλά τήν καταστροφή τῶν μή προσαρμοσμένων εἰδῶν. Ὁ ἴδιος ὑποστήριξε μιᾶ ἄλλη ἀντίληψη, τή *θεωρία τῶν μεταλλαγῶν*, κατά τήν ὁποία ἡ δημιουργία νέων ζώντων ὁργανισμῶν δέν ὀφείλεται σέ βαθμιαῖες ἀλλαγές ὑπό τήν ἐπίδραση κάποιων συνθηκῶν, ἀλλά σέ ἄλματα, ὡς συνέπειες ἄγνωστων ἐσωτερικῶν αἰτιῶν. Γι' αὐτές τίς ἄγνωστες αἰτίες, ἔλεγε ὁ Ντέ Βρίς, ἔπρεπε νά συνεχιστεῖ ἡ πειραματική σπουδή, καί ἡ θεωρία τοῦ Δαρβίνου νά μῆν ἐκληφθεῖ ὡς δόγμα.

Αυτή ή θεωρία λέει πώς δέν εἶναι σωστή ή ἀποψη τό ὅτι προχωροῦμε ἀπό τό ἀτελέστερο ὄν πρὸς τό τελειότερο, τόν ἄνθρωπο. Ὁ Μπύχνερ ὑποστήριξε τό ἀντίθετο· ὅτι ὁ πίθηκος κατάγεται ἀπό τόν ἄνθρωπο. Κι αὐτό ἔγινε διότι ἐκφυλίστηκε ὁ ἄνθρωπος, καί στόν ἐκφυλισμό του παρήγαγε τόν πίθηκο.

Φυσικά αὐτό δέν εἶναι σωστό. Οὔτε ὁ πίθηκος ἔφερε τόν ἄνθρωπο –ή θεωρία τῆς ἐξελίξεως, τοῦ Δαρβίνου– οὔτε ὁ ἐκφυλισμένος ἄνθρωπος δημιούργησε τόν πίθηκο –ή θεωρία τοῦ Μπύχνερ. Μία εἶναι ή ἀλήθεια· ή ἀδυναμία τῆς θεωρίας νά ἐξηγήσει τό πῶς ἔχουμε τό πέρασμα ἀπό τό ἓνα γένος στό ἄλλο. Δέν μποροῦμε νά ἐξηγήσουμε τή σύνδεση τῶν γενῶν, τήν μετάβαση ἀπό τό ἓνα εἶδος στό ἄλλο. Ἐξάλλου αὐτό εἶναι πού λέμε *θεωρία*. Ξέρετε τί εἶναι *θεωρία*; εἶναι ἓνα ἐπιστημονικό πιστεύω. Προσέξτε αὐτό τό σημεῖο.

Αὐτά θέλω νά τά κρατήσετε. Ἡ θεωρία δέν εἶναι ἐπιστημονική ἀλήθεια. Στηρίζεται σέ μερικές παρατηρήσεις, ἀλλά οὐδέποτε εἶναι ἐπιστημονική ἀλήθεια. Ξεκινάει ἀπό μία εἰκασία, ἀπό μία φαντασία, ἀπό μία διαίσθηση τοῦ ἐπιστήμονα, καί στή συνέχεια κάνει μία ὑπόθεση. Χτίζει μία θεωρία καί προσπαθεῖ νά τήν ἀποδείξει, μέ τά δεδομένα τῶν παρατηρήσεων πού ἔχει ἢ τῆς διαισθήσεως πού διαθέτει. Ἄν τά δεδομένα αὐτά ἐπαληθεύουν τή θεωρία, ἀλλά τήν ἐπαληθεύουν ἐν παντί τόπω καί χρόνῳ, ὅπουδῆποτε κι ἀπό ὅποιονδῆποτε, τότε αὐτή ή ἐπιστημονική θεωρία γίνεται ἐπιστημονική ἀλήθεια, καί πιά δέν χωράει ἀμφισβήτηση. Τέρμα· δέν ὑπάρχει καμιά ἀντίρρηση. Ἀλλά μέχρι νά γίνει ἐπιστημονική ἀλήθεια, εἶναι ἐπιστημονική θεωρία. Ὅμως, ὅ-

σο ακόμα είναι επιστημονική θεωρία, μπορεί να αντικατασταθεί από μία άλλη θεωρία τελειότερη.

Καί πράγματι, από τό 1859 μέχρι σήμερα, πού έχουμε τή θεωρία τοῦ Δαρβίνου, έχουν περάσει ἑκατόν εἴκοσι τέσσερα χρόνια· ὑπῆρξαν ἐποχές πού ξεχάστηκε, καί ἄλλες πού ξανάρθε πάλι στήν ἐπιφάνεια. Αὐτό δείχνει ὅτι δέν εἶναι ἐπιστημονική ἀλήθεια· συνεπῶς δέν μπορούμε νά λέμε ὅτι ὅπωςδήποτε ἔχουμε τήν κατγωγή τῶν εἰδῶν κατά ἐξελικτικό τρόπο.

Ἕνας καθηγητής ξένος ἔλεγε τά ἑξῆς: «*Κάποιος γίνεται ἢ δέν γίνεται ἐξελικτικός, ὅχι ἀπό τίς ἀποδείξεις πού συγκεντρώνει ἀπό τή Φυσική Ἱστορία, ἀλλ' ἐξαιτίας τῶν φιλοσοφικῶν ιδεῶν του*»¹¹.

Τί σημαίνει αὐτό; Ἄ, ἐδῶ τώρα προσέξτε· ἐδῶ θά δοῦμε τήν ἱστορία τῶν πραγμάτων.

Τό ξέρετε ὅτι ἡ θεωρία τοῦ Δαρβίνου ποτέ δέν ἀσχολήθηκε μέ τό θέμα *ἄνθρωπος*; Ἐκεῖνοι πού θέλησαν νά ὑποστηρίξουν ὅτι ὁ ἄνθρωπος κατάγεται ἀπό τόν πίθηκο ἀνακάλυψαν ὅτι οὐδέποτε ὁ Δαρβίνος εἶπε ὅτι ὁ ἄνθρωπος κατάγεται ἀπό τόν πίθηκο.¹² Σᾶς κάνει

11. Ὁ βιολόγος Ὑβ Ντελάζ (Yves Delage, 1854-1920), θερμός ὀπαδός τῆς θεωρίας τῆς ἐξελίξεως. (Βλ. Π. Τρεμπέλας, *Ἀπολογητικάί Μελέται*, τ.2, ἐκδ. Ὁ Σωτήρ, ἐκδ. 4η, Ἀθήνα 1976, σ.191.)

12. Ὁ Δαρβίνος ἦταν ἀγνωστικιστής· ἤξερε ὅμως νά περιορίζει τή φαντασία του. Μπορεῖ νά ἄφησε τή φαντασία του νά κάνει ὑποθέσεις γιά τήν καταγωγή τῶν ζώων, ἀλλά στήν περίπτωση τοῦ ἀνθρώπου ἔβλεπε πῶς ὑπάρχει ἀπόσταση μεγάλη, πού τόν ἀναχαίτισε τόσο, ὥστε νά θέσει σέ κυκλοφορία τό βιβλίον του *Περί τῆς Καταγωγῆς τοῦ Ἀνθρώπου* δώδεκα χρόνια μετά τό *Περί τῆς Καταγωγῆς τῶν Εἰδῶν*. Τό βιβλίον ἔκανε μόνο ἕναν σύντομον ὑπαινιγμό στήν ιδέα ὅτι καί ὁ ἄνθρωπος μπορούσε νά ἐξελιχθεῖ μέ τόν

ἐντύπωση; Τό ξέρετε ἐπίσης ὅτι οὐδέποτε ὁ Δαρβίνος διακήρυξε ὅτι δέν πιστεύει στόν Θεό; Τότε ὅμως περί τίνος πρόκειται; Νά σᾶς πῶ περί τίνος πρόκειται.

Ὅταν τόν περασμένο αἰώνα διατυπώθηκε ἡ θεωρία τοῦ Δαρβίνου, μεσουρανοῦσε ὁ ὕλισμός. Ὑλισμός εἶναι τό φιλοσοφικό ἐκείνο σύστημα πού ἀπορρίπτει τήν ἔννοια τοῦ Θεοῦ, συνεπῶς καί τήν ἔννοια τῆς δημιουργίας. Δέχεται τήν ὕλη αἰώνια, αὐθύπαρκτη καί αὐτοδημιουργημένη... ἡ ἴδια ἡ φύση δηλαδή δημιουργήσε τόν ἑαυτό της! Αὐτό λέγεται ὕλισμός. Ὁ ὕλισμός λοιπόν, πού ἐπικρατοῦσε τότε, ὅταν εἶδε αὐτήν τή θεωρία, γαντζώθηκε ἀπό αὐτήν, καί μάλιστα προχώρησε καί παραπέρα ἀπ' αὐτά πού διατύπωσε ὁ Δαρβίνος.

Καί ξέρετε γιατί τό ἔκανε αὐτό; Γιά νά ἀποδείξει ὅτι, ἐάν ὁ ἄνθρωπος κατάγεται ἀπό τόν πίθηκο, καί ὁ πίθηκος ἀπό τό παραπέρα ζῶο, κι αὐτό ἀπό τό παραπέρα... καί φθάνουμε σ' ἕναν μονοκύτταρο ὄργανισμό, πού ὁ μονοκύτταρος αὐτός ὄργανισμός ἔγινε μόνος του ἀπό τή νεκρή ὕλη –κατά τήν αὐτόματη γένεση, πού λέγαμε σ' ἕνα περασμένο μας μάθημα¹³– τότε ἀπλᾶ δέν ὑπάρχει Θεός. Καί ἅμα δέν ὑπάρχει Θεός, τότε δέν ἔχουμε νά δώσουμε λογαριασμό γιά τίς πράξεις μας σέ κανέναν. Νά τό πῶ ἔτσι ἀπλᾶ, πολύ ἀπλᾶ; Τότε εἶναι περιττό νά πιστεύουμε ὅτι ὑπάρχει Κόλαση καί Παράδεισος.

Ἐκεῖνο, παιδιά, πού ἐνοχλεῖ τόν ἄνθρωπο εἶναι αὐτή ἡ μεταφυσική θέση, ὅτι ὑπάρχει Κρίση, ὑπάρχει

ἴδιο τρόπο, ὅπως καί οἱ ἄλλοι ὄργανισμοί, λέγοντας ὅτι "θά ριχτεῖ φῶς στήν καταγωγή καί τήν ἱστορία τοῦ ἀνθρώπου".

13. Βλ. *Μάθημα 7ο*, σ. 162 καί ἐξῆς.

Κόλαση καί Παράδεισος. Ἄν ὑπάρχει Κόλαση, πρέπει νά πείσω τόν ἑαυτό μου ὅτι δέν ὑπάρχει· καί γιά νά πῶ ὅτι δέν ὑπάρχει Κόλαση, πρέπει νά πῶ ὅτι δέν ὑπάρχει καί Θεός. Πότε ὅμως θά τό πῶ αὐτό; Θά τό πῶ ὅταν δέν θελήσω νά ἀλλάξω τή ζωή μου.

Διότι ὑπάρχουν δύο θέσεις: ἢ νά ἀλλάξω τή ζωή μου ἀπέναντι στόν Θεό καί νά συμμορφωθῶ μέ τό θέλημα Του, ἢ νά πῶ ὅτι δέν ὑπάρχει Θεός καί νά μείνω στό δικό μου θέλημα· ἕνα ἀπό τά δύο. Ἄν προτιμήσω τελικά νά πῶ ὅτι δέν ὑπάρχει ὁ Θεός, τότε ὅπωςδήποτε ἔχω ἀνάγκη ἀπό τή θεωρία τῆς ἐξελέξεως γιά νά ὑποστηρίξω ὅτι ὁ ἄνθρωπος κατάγεται ἀπό τόν πίθηκο, καί δέν θά δώσω λόγο τῶν πράξεών μου σέ κανέναν Θεό, ἀφοῦ κι ἐγώ εἶμαι ἕνα ζῶο.¹⁴

Εἶναι ὅμως καί κάτι ἄλλο. Ἀκόμη κι ἀπό πλευρᾶς κοινωνικῆς ζωῆς δέν θά ἔχω εὐθύνες. Εἶναι ἀδιανόητο νά μέ πᾶνε στό δικαστήριο ἐπειδή ἔσπασα μιά βιτρίνα ζαχαροπλαστείου καί ρήμαξα τά γλυκά! Ἄν μέ πιάσει ὁ χωροφύλακας – Ἔλα ἐδῶ· τί κάνεις ἐκεῖ; – θά τοῦ πῶ ὅτι δέν ἔκανα τίποτα παραπάνω ἀπό αὐτό πού κάνει καί μία γάτα. Πηδάει στό τραπέζι, στόν πάγκο τοῦ ψα-

14. Ὁ D. Vernet, Καθηγητής Φυσικῶν Ἐπιστημῶν, στό βιβλίο του *Πίστη καί Ἀθεϊσμός σήμερα* (ἐλλ. μετάφραση, Ἀθήνα 1982, σ.13) γράφει ὅτι οἱ ὁπαδοί τῆς θεωρίας τῆς ἐξελέξεως καί οἱ ἐκμεταλλευτές της "τροφοδότησαν μέ τά ἐπιχειρήματά τους τόν ἀθεϊσμό, τόν διαλεκτικό ὕλισμό, τόν ὀρθολογισμό, τόν ἐπιστημονισμό καί τόν ἀντιθρησκευτισμό". Ὁ δέ Ἀγγλος Μπέρναρντ Σῶ (G. B. Shaw) ἔγραψε πολύ ἐπιτυχημένα: Ὁ Δαρβῖνος εἶχε τήν τύχη νά ικανοποιήσει καθέναν πού ἤθελε νά ἐξυπηρετήσει τόν ἰδιοτελεῖ του σκοπό. (*The Origin of Species*, Crown Publishers, New York, 1979, p.292. «Darwin had the luck to please everybody, who had an axe to grind»)

ρᾶ, ἀρπάζει ἓνα ψάρι, γιατί πείνασε, τῆς μύρισε τό ψάρι καί τό ἀρπάζει.

Ἡ γάτα ἔχει εὐθύνη πού ἔφαγε τό ψάρι;... Μήπως θά δώσει λογαριασμό γιατί τό ἔφαγε;... Ὁχι, γιατί εἶναι ζῶο. Λοιπόν, ἀφοῦ καί ἐγώ εἶμαι ζῶο –μέ γειά μου, μέ χαρά μου!...– διότι κατάγομαι ἀπό τόν πίθηκο, δέν ἔχω νά δώσω κανέναν λόγο ἐνώπιον Θεοῦ καί ἐνώπιον δικαστηρίων καί ἀνθρώπων καί κοινωνίας καί λοιπά.¹⁵

Στήν ἐποχή μας βέβαια, στόν αἰῶνα μας τόν 20ό, δέν μεσουρανεῖ ὁ θεωρητικός ὕλισμός. Αὐτός μεσουράνησε τόν περασμένο αἰῶνα· ὁ ὁποῖος μάλιστα, ἀπό ἐπιστημονικῆς πλευρᾶς, εἶναι χρεωκοπημένος. Ἀλλά στόν αἰῶνα μας ἔχουμε τούς καρπούς τοῦ ὕλισμοῦ, πού θεμελιώθηκε θεωρητικά τόν περασμένο αἰῶνα. Τώρα ζοῦμε τούς καρπούς του. Δηλαδή σήμερα ἔχουμε τήν

15. Ὁ Ἀγγλος φιλόσοφος Σπένσερ (Herbert Spencer, 1820-1903), ὑποδιευθυντής τοῦ *Economist*, προσπάθησε νά ἐφαρμόσει τήν ἐξελικτική θεωρία τοῦ Δαρβίνου στήν κοινωνιολογία, σέ ὅλα τά ἐπίπεδα τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς. Ἦταν τόση ἡ προσκόλλησή του στόν Δαρβινισμό, ὥστε ὑποστήριζε πώς δέν πρέπει νά φροντίζουμε γιά τούς φτωχοῦς, οὔτε νά προάγουμε τήν κρατική μέριμνα γιά παιδεία, οὔτε νά φροντίζουμε γιά τήν ἱατρική καί νοσοκομειακή περίθαλψη, διότι ἡ φροντίδα γιά τούς ἀρρώστους καί ἡ κοινωνική πρόνοια εἶναι ἐκβιασμός τῆς *φυσικῆς ἐπιλογῆς*!... Μέ ὅλα αὐτά τήν ἐμποδίζουμε νά ἐνεργήσει τό ἀγαθό τῆς ἔργου καί ἀνακόπτουμε τήν εὐεργετική της πορεία μέ τεχνικά μέσα! Ἐνῶ θά πρέπει ν' ἀφήνουμε τά πράγματα νά ἐξελιχθῶνται σύμφωνα μέ τούς νόμους τῆς!... (Βλ. Robert E. D. Clark, *Darwin: Before and after*, p.103) Ἦτοι λοιπόν ἡ θεωρία τῆς ἐξελίξεως πρόσφερε στόν ὁποιοδήποτε ἐκμεταλλευτή, στόν ὁποιοδήποτε καταπιεστή καί κακοποιό θαυμάσια δικαιολογία γιά τά ἐγκλήματά του!

ύλιστική ζωή, τόν ύλιστικό τρόπο τοῦ *σκέπτεσθαι*. Καί ἐπειδή ὑπάρχουν συστήματα, εἴτε κοινωνικά εἴτε φιλοσοφικά –πιστεύω νά μέ καταλαβαίνετε τί λέω τώρα– τά ὅποια ἔχουν ύλιστική βάση καί ἀρνοῦνται τόν Θεό, ἀναμφισβήτητα ἔχουν πάρα πολύ μεγάλη ἀνάγκη, γιά νά στηριχθοῦν δῆθεν θεωρητικά, ἀπό τήν θεωρία τῆς ἐξελίξεως.¹⁶

Γι' αὐτόν τόν λόγο στίς μέρες μας, νά, τώρα, τά τελευταῖα χρόνια, τά πολύ λίγα τελευταῖα χρόνια, στήν Ἑλλάδα –προσέξτε· αὐτήν τή στιγμή γιά τήν Ἑλλάδα μιλάω– ξαναβγῆκε ἀπό τό μουχλιασμένο χρονοντούλαπο αὐτή ἡ σκουριασμένη πραγματικά θεωρία, φρεσκαρίστηκε, ξανατυπώθηκε σέ καινούργια βιβλία, μέ και-

16. Πολλοί ἄθεοι, ὑλιστές καί καπιταλιστές τῆς ἐποχῆς τοῦ Δαρβίνου πανηγύρισαν τό γεγονός τῆς διατυπώσεως τῆς θεωρίας τῆς ἐξελίξεως· περισσότερο ὁμως ἀπό ὅλους ἐντυπωσιάστηκε ἀπό τή θεωρία τοῦ Δαρβίνου ὁ ἄθεος Κάρολ Μάρξ. Αὐτός τή δέχτηκε σάν οὐράνιο δῶρο, γιατί ὁ ἀγώνας γιά ὑπαρξή, γιά τόν ὁποῖο μιλοῦσε ὁ Δαρβίνος, ἐξυπηρετοῦσε ἄριστα τήν ἀθεϊστική μαρξιστική ἰδέα γιά τήν πάλι τῶν τάξεων. Ἀλλά καί ὁ Νίτσε υἱοθέτησε σά σοβαρά τήν θεωρία αὐτή· κατηγοροῦσε μάλιστα τόν Δαρβίνο γιατί δέν τράβηξε τή θεωρία του ὡς τό τέλος, μέ ὅλες τίς λογικές συνέπειές της στήν κοινωνία. Ἐξάλλου ἡ ὅλη συμπεριφορά τοῦ φασισμού, μέ ἐπικεφαλῆς τόν Μουσσολίνι καί τόν Χίτλερ, καθοριζόταν ἀπό τήν θεωρία τῆς φυσικῆς ἐπιλογῆς τοῦ Δαρβίνου. Χαρακτηριστικό εἶναι τό βιβλίον τοῦ Χίτλερ *Ὁ Ἀγώνας μου (Mein Kampf)*, πού στηρίζεται σ' αὐτή τή θεωρία. Στά γερμανικά σχολεῖα κατά τήν περίοδο τοῦ ναζισμού ἡ θεωρία τοῦ Δαρβίνου ἦταν βασικό μάθημα. Σήμερα στή Γαλλία ὀρισμένοι ἐπιστήμονες ἐπιτίθενται ἐναντίον τοῦ Δαρβίνου γιατί, ὅπως ὑποστηρίζουν, αὐτός ἦταν πού ἐνέπνευσε τόν Χίτλερ, κι αὐτός πάλι εἶναι πού ἐμπνέει ἀκράϊες ἰδεολογίες. (Βλ. P-P. Grassé, *L' Homme en Accusation*, Albin Michel, Paris, ἀπό περιοδ. *Nature*, vol. 289, 19 Φεβρουαρίου 1981. σ. 740)

νούργιο χαρτί, ίλουστρασιόν, έβαλαν καί ὁμορφα σκί-
τσα καί τά λοιπά καί τά λοιπά, καί σερβίρεται σάν ἡ
τελευταία λέξη τῆς ἐπιστήμης!... γιατί ἔχουν ἀνάγκη νά
στηριχθοῦν! Αὐτή εἶναι ἡ θεωρία τῆς ἐξελίξεως· τίποτε
ἄλλο!

Τί ἄλλο νά σᾶς πῶ;... Νά σᾶς πῶ γιά τόν Χαϊκελ,
αὐτόν τόν Γερμανό, ὁ ὁποῖος εἶχε διατυπώσει –ἀκοῦ-
στε, ἀκοῦστε!– ὅτι ὁ ἄνθρωπος κατάγεται ἀπό ἐκεῖνο
κι ἐκεῖνο τό ζῶο, καί πῆρε δῆθεν τά ἔμβρυα αὐτῶν τῶν
διαφόρων ζώων, τά εἰκονογράφησε, τά παρουσίασε σέ
σύγκριση μέ τό ἀνθρώπινο ἔμβρυο, καί εἶπε: *Ὅρίστε
ἀπό ποῦ κατάγεται ὁ ἄνθρωπος...!* Καί τότε κάποιοι
συνεργάτες του, καί ἄλλοι ἐπιστήμονες, διαπίστωσαν
καί ἀποκάλυψαν –πῶ πῶ, τί βαρύ πού εἶναι αὐτό γιά ἔ-
ναν ἐπιστήμονα!– τήν πλαστογραφία πού ἔκανε! Πλα-
στογραφία!... Καί τότε μιά ἐφημερίδα τοῦ Βερολίνου
–στό Βερολίνο ἔγινε αὐτό– ἔγραφε μέ πηχυαῖα γράμ-
ματα γιά τήν πλαστογραφία τοῦ Χαϊκελ!... Τί ἐξυπηρε-
τοῦσε ἡ πλαστογραφία του αὐτή; Τόν ὕλισμό.¹⁷

17. Ὁ Ἑρνέστος Χαϊκελ (Ernst Haeckel, 1834-1919) ἦταν Γερ-
μανός βιολόγος, φιλόσοφος καί καλλιτέχνης, πού περισσότερο
προπαγάνδα ἔκανε παρά ἐπιστήμη, ἐκμεταλλευόμενος τή θεωρία
τοῦ Δαρβίνου γιά προσωπικούς λόγους. Τό θέμα γιά τό ὁποῖο εἶ-
ναι περισσότερο γνωστός εἶναι ὁ *Θεμελιώδης Βιογενετικός Νό-
μος* ἡ *Νόμος τοῦ Χαϊκελ* ἡ *Νόμος τῆς Ἀνακεφαλαιώσεως*, σύμ-
φωνα μέ τόν ὁποῖο ἡ ὀντογένεση ἀνακεφαλαιώνει τήν φυλογένε-
ση. Αὐτό σημαίνει ὅτι ἕνα ἔμβρυο, καθώς ἀναπτύσσεται κατά τήν
περίοδο τῆς κηΐσεως (ὀντογένεση), περνáει περιληπτικά ἀπό ὅλα
τά στάδια τῆς ἐξελίξεως τοῦ εἴδους του (φυλογένεση). Παρόλο
πού οἱ ιδέες του ἦταν σημαντικές γιά τήν ἱστορία τῆς θεωρίας τῆς
ἐξελίξεως, πολλές ιδέες πού ὑποστήριξε σήμερα θεωροῦνται λαν-
θασμένες. Ἐπίσης περιέγραψε καί ὀνομάτισε ὑποθετικούς προ-

Ἦ νά πῶ γιά τό κρανίο τοῦ Πιλντάουν, πού τό βρῆκαν στό Πιλντάουν τῆς Ἀγγλίας, καί ἦταν κρανίο ἀνθρώπου μέ σαγόνι πιθήκου! Εἶπαν: *Βρήκαμε τόν πιθηκάνθρωπο!...* –τυμπανισμοί ἐπιστημονικοί! Κάθησαν ὅμως καί τό ἔψαξαν καλά-καλά, καί ἀνακάλυψαν ὅτι τό κρανίο ἦταν τέλειου ἀνθρώπου, καί μάλιστα σχετικὰ σύγχρονου! Ἔψαξαν καί τό σαγόνι καλά-καλά, καί βρῆκαν ὅτι ἦταν σαγόνι πιθήκου, μαῖμου! Πάντως, εἶπαν: *Σπουδαῖο εὔρημα αὐτό!...* Μπῆκε καί αὐτό πλάι στόν ἄνθρωπο τοῦ Νεάντερταλ, πού εἶναι στή Γερμανία! Κι ἐκεῖ εἶχαν βρεῖ ἓνα κρανίο· ἀλλά θά τά ποῦμε ὅταν φθάσουμε στή δημιουργία τοῦ ἀνθρώπου.

Καί ποιό τό ἀποτέλεσμα; Ἀνακαλύφθηκε, παιδιά, ὅτι τό κρανίο τοῦ Πιλντάουν ἦταν πλαστό! Κάποιος πῆρε ἓνα κρανίο ἀνθρώπου, πῆρε καί ἓνα σαγόνι μαῖμου, τά ἔβαλε σέ ὀξέα, ἔκανε μιά χημική ἐπεξεργασία, ἔσκαψε ἓνα γεωλογικό στρῶμα, τό ἔθαψε κάπου ἐκεῖ μέσα, καί εἶπε: *Βρήκα αὐτό τό κρανίο!...* Κάπου τό 1912 μοῦ φαίνεται ἔγινε αὕτη ἡ ἀπάτη. Γιατί ἄραγε;

Ὑστερα ἀπό μερικές δεκαετίες, μόλις κάπου τό 1960 ἢ λίγο πρίν, –ἔχω μαζί μου τά ἀποκόμματα τῶν ἐφημερίδων πού δημοσίευαν τότε τό περιστατικό– ἀνακαλύφθηκε ἡ ἀπάτη. Ἕνας καθηγητής τῆς Βιολογίας, ὁ Γιάννης Κούμαρης, τακτικός καθηγητής, ὁμότιμος καθηγητής τοῦ πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ἔγραψε τότε ἓνα ἄρθρο *Ἀπατεῶνες καί Ἐπιστήμη*– καί ἀναφέρει ὅτι τελικά τό κρανίο τοῦ Πιλντάουν ἦταν πλαστό!...

Γιατί ἄραγε ἔγινε αὕτη ἡ ἀπάτη; Ἀπλούστατα, γιά

νά εξυπηρετηθεῖ ὁ ὕλισμός. Ὅταν δέν ὑπάρχουν οἱ ἀποδείξεις, ὑπάρχει ἡ πλαστογραφία... Ἀνέντιμα πράγματα!¹⁸

Παιδιά, νά τελειώσω. Ἡ θεωρία τῆς ἐξελίξεως αὐτήν τή στιγμή, ὅπως προσφέρεται, μᾶλλον μπερδεύει τά πράγματα παρὰ τά ἐξηγεῖ. Ἐχω ἓνα καινούργιο ἄρθρο, πού ἀναφέρεται στό σημεῖο αὐτό, καί λέει ὅτι ἡ θεωρία τῆς ἐξελίξεως δημιούργησε περισσότερα προβλήματα παρὰ ἔλυσε.

Καί μέχρι αὐτήν τή στιγμή παραμένει πάντοτε μία θεωρία, μέ τά πάρα πολλά ἀδύνατά της σημεία, χωρίς νά μπορεῖ νά ἐξηγήσει βασικά τίποτε ἀπό ἐκεῖνα πού ἀπασχολοῦν τόν ἄνθρωπο. Παραμένει, ξαναλέω, μία θεωρία, καί τίποτα περισσότερο.

Καί ὅμως, ὅπως τά μαθαίνετε ἐσεῖς στό σχολεῖο σας ἢ ἀκοῦτε ἔξω, προσφέρεται σάν ἐπιστημονική ἀλήθεια! Καί φθάνουν οἱ καθηγητές νά σᾶς πληροφοροῦν ἔτσι, ἢ ἐσεῖς νά ἀκοῦτε ἀπό τήν τηλεόραση καί τό ραδιόφωνο, ὅτι ὁ ἄνθρωπος κατάγεται ἀπό τόν πίθηκο!... Κανείς δέν μπόρεσε νά τό ἀποδείξει αὐτό, ἐπα-

18. Ὁ σύγχρονος Γάλλος υπαρξιστής φιλόσοφος Ἀλμπέρ Καμύ (Albert Camus) σημειώνει σχετικά: Ὁ Μάρξ ἔγραφε στόν Ἐνγκελς ὅτι ἡ θεωρία τοῦ Δαρβίνου ἀποτελοῦσε τή βάση τῆς θεωρίας τους. Γιά νά μείνει ἀλάνθαστος ὁ Μαρξισμός, ἔπρεπε νά ἀπορρίπτονται ὅλες οἱ βιολογικές ἀνακαλύψεις μετά τόν Δαρβίνο. Κι ἐπειδή τυχαίνει αὐτές οἱ ἀνακαλύψεις, μετά τίς ἀπώταμες μεταβολές πού διαπίστωσε ὁ Ντέ Βρίς, νά εἰσάγουν, ἐνάντια στόν ντετερμινισμό, τήν ἔννοια τοῦ τυχαίου στή Βιολογία, ἀνατέθηκε στόν Λυσσένκο νά πειθαρχήσει τά χρωματοσώματα καί ν' ἀποδείξει πάλι τόν πιό στοιχειώδη ντετερμινισμό! Αὐτό εἶναι γελοῖο!... (Albert Camus, Ὁ Ἐπαναστατημένος Ἄνθρωπος, μτφρ. Τ. Τσακίρη, ἔκδ. Μπουκουμάνη, Ἀθήναι 1971, σσ. 278-279.)

να λαμβάνω, γιατί αποτελεί μόνο μία ἐπιστημονική θεωρία· τίποτε ἄλλο. Δέν εἶναι ἐπιστημονική ἀλήθεια· παραμένει ἓνα πρόβλημα, πρόβλημα ἄλυτο, πού ὅμως ἡ Ἁγία Γραφή μᾶς τό λύνει ἔτσι: τό κάθε γένος ἔτυχε ἰδιαίτερης δημιουργικῆς πράξεως ἐκ μέρους τοῦ Θεοῦ. Γι' αὐτό δέν διστάζει νά γράφει συνεχῶς καί συνεχῶς ὁ ἱερός συγγραφέας, ὁ Μωυσῆς, ὅτι ὁ Θεός δημιούργησε ἐκεῖνο κι ἐκεῖνο, τό κάθε τι, «κατά γένος».¹⁹

Ἔτσι λοιπόν, παιδιά, προκειμένου νά ὑποστηριχθεῖ ἡ ἀθεΐα, προκειμένου νά χτυπηθεῖ τό Εὐαγγέλιο, νά χτυπηθεῖ ἡ Ἁγία Γραφή καί νά ἀπορριφθεῖ ὁ Θεός, οἱ ἄνθρωποι δυστυχῶς δέν ἔχουν μέσα τους τιμότητα, καί δυστυχῶς βάζουν ὑπερέτρια τήν ἐπιστήμη στίς ποικίλες σκοπιμότητες, γιά νά σερβίρουν τό ψεῦδος.

Ἄς προσέχουμε λοιπόν τά σερβιριζόμενα ψεύδη, γιά νά μπορέσουμε πραγματικά νά μάθουμε τήν πραγματικότητα, ὅλλα καί νά γνωρίσουμε καί τήν ἀληθινή ἐπιστήμη.

Κυριακή, 16 Ἰανουαρίου 1983.

19. Βλ. Friedrich von Huene (1875-1969), Γερμανός καθηγητής Παλαιοντολογίας στό Πανεπιστήμιο τῆς Τυβίγγης: *Ἡ πορεία τῆς ἱστορίας τῆς ζωῆς, κατά τήν διαδρομή τῶν γεωλογικῶν αἰώνων, εἶναι ἡ δημιουργία τοῦ Θεοῦ. Ἡ γεωλογική ἐξέλιξη τῶν πραγμάτων αὐτῆς εἶναι ἀκριβῶς ἐκείνη πού περιγράφεται μέ συντομία στό 1ο κεφάλαιο τῆς Γενέσεως, ὅ,τι ἔγινε τήν πέμπτη καί τήν ἕκτη ἡμέρα.*